

US silence on Armenia-Azerbaijan conflict reflects international disengagement

Հայաստան-Ադրբեջան հակամարտության վերաբերյալ ԱՄՆ-ի լռությունը արտացոլում է միջազգային անջատումը

Անցյալ շաբաթվա լուրերը այն մասին են, որ Ռուսաստանի և Ֆրանսիայի նախագահները համատեղ կոչ են անում անհապաղ Լոռնային Դարաբաղում հաստատել զինադադար, ուրախալի էր Քերի Քավանոյի համար, ով ձեռնամուխ է եղած Հայաստան Ադրբեջան հակամարտության լուծմանը: Հիմնականում այն պատճառով, որ դարավոր վեճը կրկին բռնկվել է , և մինչև այժմ զոհվել է 400 մարդ, այդ թվում մեկ տասնյակից ավել քաղաքացիական անձինք: Բացի դա նաև այն պատճառով ,որԱՄՆ-ը ,որը Ֆրանսիայի և Ռուսաստանի հետ կազմում է ԵԱՀԿ-ը Մինսկի խումբը, եռյակը որն 1993-ից աշխատում էր հակամարտությունը դադարեցնելու համար,այժմ բացակայում է հայտարարությունների մեջ: ԱՄՆ-ը չի կոորդինացվում այդ քննարկման մեջ -ասաց Կավանոն՝ Մինսկի խմբում ԱՄՆ նախկին ներկայացուցիչը:

Նա Կովկասի դիտորդներին թվում է, որ այս շաբաթվա իրադարձություններում տեսնում է ԱՄՆ-ի դիվանագիտական վերջին օրինակը աշխարհի թատրոններից Դոնալդ Թրամփի նախագահության օրոք պետդեպարտամենտից դուրս գալու ավելի լայն վախերի ֆոնին:

Ամերիկացիները ետ են քաշվել/ հեռացել են խնդրից-ասում էԹոմաս դե Վալը Carnegie Europe-ի հետ Կովկասում մասնագիտացված ավագ գիտաշխատողը: Եթե Թրամփը լսել է Ադրբեջանին, դա միայն այն պատճառով է, որ դա այն վայրն է որտեղ նա ցանկանում է Թրամփի աշտարակ: Թրամփի աշխատակազմը հիմնականում լռում է հակամարտության վերաբերյալ: Պետքարտուղար Մայք Պոմպեոն միայն մեկնաբանեց,երբ հարցազրույցներից մեկում հարցրեցին այդ մասին, նշելով ,որ նա ոչ-մի պարտավորություն չունի: «Մեր տեսակետն այն է, որ այս երկու երկրների միջև սա երկարատև հակամարտություն է եղել » նշել է Պոմպեոն Fox News-ին տված հարցազրույցում:

«Մենք հուսալքում ենք սրա միջազգայնացումը: Կարծում ենք , որ կողմնակի /ոչ անդամ անձինք պետք է դուրս մնան: Մենք հրադադարի ռեժիմ ենք պահանջում: Մենք ուզում ենք, որ երկու կողմն էլ հետևի դրան:Մենք խոսել ենք երկու կողմի ղեկավարների հետ և խնդրել անել դա»: Թրամփի վարչակազմի օրոք ԱՄՆ-ը զբաղեցրել է հետևյալ բազմաթիվ խոշոր միջազգայրն հարցերի վերաբերյալ՝ համեմատած նախորդ վարչակազմերի հետ, մասնավորապես ,երբ դա ազդում է Ռուսաստանի ազդեցության ոլորտի նրա: Թրամփը հետևողականորեն խուսափում էր, այն հայտարարություննորոք, որոնք նյարդայնացնում էին Վլադիմիր Պուտինին:Միացյալ նահանգների դաշնակիցները, ինչպես Մեծ Բրիտանիան և Լիտվիան վերջերս փորձել են համեզել պետդեպարտամենտին ավելի

ագրեսիվ վերաբերվել Բելառուսում բողոքի ցույցերի ճնշմանը և Ռուսաստանի ընդդիմության առաջնորդ Ալեքսեյ Նավայնիի թունավորմանը:

Ամերիկայի կողմից Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ հետաքրքրության բացակայությունը առաջին անգամ նշանավորվեց 2017թ. օգոստոսին, երբ ԱՄՆ-ն Մինսկի խմբում իր նոր ներկայացուցիչ նշանակեց Էնդրյու Շոֆերին, բայց նրան դեսպանի կարգավիճակ չտրամադրեց՝ դնելով ավելի ցածր աստիճանի քան իր ֆռանսիացի և ռուս գործընկերները:

Հավասարակշռված, բայց տարածաշրջանային վեճում այդ որոշումը վտանգեց դիվանագիտական ջանքերի լեգիտիմացումը- ասել է Քավանոն:

« Այդ հավասարության պահպանումը կարևոր էր, քանի որ դա Հայաստանին և Ադրբեջանին տալիս է գործընթացում հավասարակշռության զգացում: Պետք չէր մտահոգվել , որ Ռուսաստանը (խմբում) կամ ԱՄՆ-ն անչափ ազդեցիկ են »:

Ադրբեջանում և Հայաստանում ԱՄՆ-ը դեսպանությունները երկուսն էլ ճանապարհորդական հնարավորություն են տրամադրել իրենց քաղաքացիներին՝ նախագգուշացնելով հնարավոր ուժեղ բռնությունների մասին:Նրանց վախերըհայտնաբերված 48 ժամ անցր չեն արձագանքվել վաշինգտոնի կողմից: « ԱՄՆ-ը պետդեպարտամենտը հայտարարություն չէր տարածում այն մասին,որ որ մենք անհանգստացած ենք հակամարտությունից»-ասել է դե Վալը ` այն որակելով որպես « գործողության մեջ բացակայող»:Պատերազմը սկսվելուց 5օր անց միայն հինգշաբթի օրը տարածվեց Մինսկի խմբի ամբողջական հայտարարությունը, որով դատապարտվում էին մարտերը:

ԱՄՆ-ը դիվանագիտության մեջ սա վերջին անգամ գնահատվել է, երբ երկու երկրները կրկին բախվել են 2016թ-ի քառօրյա պատերազմում: «Այդ ժամանակ պետքարտուղարը հրավիրեց երկու երկրների ղեկավարներին -ասել է Միջազգային ճգնաժամային խմբի ղեկավար Օլեսյա Վարդանյանը;

«Քարտուղար Չոն Քերին մանակցել է Ադրբեջանի և Հայստանի նախագահների առաջին գագաթնաժողովին՝ Ֆրանսիայի և Ռուսաստանի իր գործընկերների հետ միասին»: Եվ նրա ներկայությունը միանշանակ մեծ դեր խաղաց, քանի որ նրանք կարողացան համաձայնեցնել իրավիջակը խաղաղեցնելու և կանխելու նոր սրացումները, ասաց նա:

Այս նախագահից (Թրամփ)սկսախ ` այս հակամարտության վերաբերյալ հետաքրքրությունը վերացել է, և այն ինչ մենք տեսել ենք շատ ավելի քիչ է իրականացվում մաքրքային փոխադրման դիվանագիտությամբ: Այն տղաները ովքեր նախկինում ներկայացնում էին ԱՄՆ-ն մեկնում էին տարածաշրջան և խոսում ղեկաբարների երբեմն քաղաքացիական հասարակության հետ իմանալու իրենց տեսակետներ,տեսնելու՝ ինչ կարելի է անել, և նրանք հանդես էին գալիս տարբեր առաջարկներով: Ոչ բոլորն էին աշխատում , բայց այնուամենայնիվ աշխատում էին:

« Քանի որ այս երկու կողմերը (Հայաստան և Ադրբեջան) մնում են ինքնուրույն , այն ինչ մենք տեսել ենք անցյալում և վերջերս ավելի մեծ հավանականություն կա լարվածության նոր բախումների և սրացումների համար»:

ԱՄՆ պետքարտուղարի խոսնակի հայտարարության մեջ ասվում է, որ հակամարտության հարցում Վաշինգտոնի դիրորոշումը չի փոխվել, և երկու կողմերն էլ պետք է անհապաղ դադարեցնեն ռազմակն գործողությունները և Մինսկի խմբի անդամների հետ աշխատեն բովանդակային բանակցություններին վերադառնալու համար:

Թարգմանությունը՝ Հովհաննիսյան Գոհար

Ղեկավար՝ Նաիրա Տեր-Մկրտչյան